

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
DRUHÁ SEKCE

VĚC POLACH proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 15377/02)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

25. října 2005

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy.
Může být předmětem formálních úprav.
Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.*

Ve věci Polach proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení:

pánové J.-P. COSTA, *předseda*, I. CABRAL BARRETO, K. JUNGWIERT, V.

BUTKEVYCH, M. UGREKHELIDZE, paní A. MULARONI, pan D. POPOVIĆ, *soudci*,
a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané ve dnech 25. srpna a 4. října 2005,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 15377/02) směřující proti České republice, kterou dne 25. března 2002 podal Soudu český občan pan Tomáš Polach („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje paní D. Soukenková, advokátka se sídlem v Moravské Ostravě. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Dne 14. září 2004 prohlásil Soud stížnost za částečně nepřijatelnou, rozhodl oznámit vládě část stížnosti týkající se délky občanskoprávního řízení a na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU

4. Stěžovatel se narodil v roce 1961, bydliště má v Paskově.

5. V březnu roku 1987 podal stěžovatel žalobu na svého zaměstnavatele, kterou se domáhal zaplacení částky 1 560 430 Kč (49 537 €) a úroků z prodlení, jež měla odpovídat odměně za zavedení a využití nové metody čištění kotlů.

6. Okresní soud ve Frýdku-Místku dne 23. listopadu 1987 stěžovatelovu žalobu zamítl. Krajský soud v Ostravě tento rozsudek dne 21. března 1988 zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně. Ten dne 7. září 1988 zamítl žalobu, kterou se stěžovatel domáhal, aby mu žalovaný zaplatil částku 320 000 Kč (10 159 €), přičemž připustil zpětvzetí části žaloby týkající se zaplacení částky 1 240 430 Kč (39 379 €) a řízení zastavil, jelikož výpovědi několika svědků jednoznačně prokázaly, že stěžovatelova metoda nebyla nová, protože byla v uplynulých letech v podniku mnohokrát použita.

7. Krajský soud dne 14. února 1989 tento rozsudek potvrdil.

8. Na základě stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ve prospěch stěžovatele Nejvyšší soud České republiky dne 28. června 1991 napadené rozsudky zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně.

9. Ve dnech 30. března a 22. června 1992 vyzval soud prvního stupně žalovaného k poskytnutí znaleckých posudků vyhotovených v roce 1986. Vzhledem k tomu, že jeho výzvě

nebylo vyhověno, zaslal soud dne 28. července 1992 spis znalci ustanovenému v listopadu roku 1991. Ten svůj posudek předložil dne 2. září 1992. Dne 7. září 1992 byl tento posudek rozeslán účastníkům řízení, kteří svá vyjádření podali ve dnech 22. září a 13. října 1992.

10. Jednání konané dne 13. listopadu 1992 bylo odročeno za účelem vyžádání zprávy od rakouského výrobce, který ji doručil dne 18. března 1993. Dne 4. května 1993 byla zpráva přeložena do českého jazyka a o tři dny později rozeslána účastníkům řízení. Podle tvrzení stěžovatele si soud vyžádal překlad zprávy výrobce dne 21. ledna 1993. Dne 30. června 1993 ustanovil soud překladatele k překladu druhé žádosti určené rakouskému výrobcí. Ta byla přeložena dne 4. srpna 1993 a odeslána dne 24. srpna 1993. Rakouský výrobce na žádost odpověděl dne 6. září 1993. Dne 8. listopadu 1993 byla jeho odpověď rozeslána účastníkům řízení.

11. Ústní jednání nařízené na 2. února 1994 bylo odročeno na 27. dubna 1994, jelikož se z něj stěžovatel a jeho právní zástupce omluvili.

12. Jednání nařízené na 27. dubna 1994 bylo rovněž odročeno, tentokrát za účelem vypracování revizního znaleckého posudku. Znalec ustanovený dne 2. června 1994 svůj posudek zaslal dne 22. září 1994. Dne 13. října 1994 byl posudek rozeslán účastníkům řízení.

13. Dne 9. prosince 1994 konal okresní soud ústní jednání a dne 16. prosince 1994 zamítl žalobu stěžovatele na zaplacení částky 368 890 Kč (11 711 €).

14. Dne 2. února 1995 se stěžovatel odvolal.

Krajský soud k žádosti stěžovatele či v důsledku nepřítomnosti jeho samotného nebo jeho právního zástupce odročil tři ústní jednání nařízená na 29. srpna, 21. září a 17. října 1995 a poté dne 5. prosince 1995 napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně. Dne 12. ledna 1996 bylo rozhodnutí odvolacího soudu rozesláno účastníkům řízení.

15. Okresní soud dne 5. dubna 1996 na návrh žalovaného ze dne 2. dubna 1996 přerušil řízení, poněvadž u krajského soudu bylo mezi týmiž účastníky vedeno jiné řízení. Krajský soud vynesl rozsudek dne 3. září 1996. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 3. října 1996 a okresnímu soudu byl zaslán dne 29. listopadu 1996.

16. Soud konal ústní jednání dne 9. dubna 1997. Následující tři ústní jednání nařízená na 26. května, 24. září a 3. prosince 1997 byla odročena, neboť se k nim nemohl dostavit právní zástupce stěžovatele.

17. Na jednáních ve dnech 23. února a 12. března 1998 okresní soud vyslýchal svědky. Dne 4. března 1998 ustanovil znalce z oboru bezpečnosti práce v energetice a strojírenství, který dne 10. března 1998 požádal o zproštění. Dne 17. března 1998 jej soud zprostil a ustanovil nového znalce. Soud zaslal spis znalci teprve dne 1. června 1998. Jednání nařízené na 30. dubna 1998 bylo odročeno za účelem vypracování znaleckého posudku, k čemuž byla znalci stanovena lhůta do 31. července 1998.

18. Znalec svůj posudek předložil dne 24. května 1999, ačkoli jej soud ve dnech 13. listopadu 1998 a 8. ledna a 16. dubna 1999 urgoval.

19. Dne 25. června 1999 rozhodl soud o znalečném. K odvolání stěžovatele pak krajský soud dne 13. října 1999 usnesení o znalečném změnil.

20. Při jednání dne 22. prosince 1999 soud připustil změnu žalobního návrhu. Jednání nařízené na 12. ledna 2000 bylo odročeno na žádost znalce. Ten byl vyslechnut na jednání dne 2. března 2000. Okresní soud odročil jednání konané dne 6. dubna 2000 na 18. dubna 2000 a dne 27. dubna 2000 pak žalobu stěžovatele zamítl.

21. Krajský soud dne 29. listopadu 2000 k odvolání stěžovatele ze dne 22. června 2000 tento rozsudek potvrdil. Rozsudek krajského soudu nabyl právní moci dne 14. února 2001.

22. Dne 16. října 2001 byla stěžovatelova ústavní stížnost Ústavním soudem odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

23. Stěžovatel tvrdí, že délka řízení byla v rozporu se zásadou „přiměřené lhůty“ zakotvenou v článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

24. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí a uvádí, že délku řízení lze v první řadě odůvodnit složitostí věci, neboť bylo třeba znalecky zkoumat řadu vysoce odborných technických otázek. Zároveň poznamenává, že stěžovatel a jeho právní zástupce zavinili určité průtahy v řízení, a to především v letech 1995 a 1997, kdy byly soudy nuceny odročit několik ústních jednání. Vláda připouští, že v řízení před okresním soudem došlo k průtahům, zejména když soud čekal na zprávu rakouského výrobce a rovněž na znalecký posudek.

25. Stěžovatel se ztotožňuje se stanoviskem vlády, pokud jde o složitost věci. Poznamenává však, že mezi oběma vypracovanými znaleckými posudky předloženými soudu uplynulo téměř sedm let, což svědčí spíše o jisté nevoli soudů zabývat se jeho věcí než o její složitosti. Stěžovatel uvádí, že může být činěn odpovědným pouze za průtahy, k nimž došlo mezi 29. srpnem a 5. prosincem 1995. V roce 1995 mohl ostatně krajský soud rozhodnout bez nařízení ústního jednání.

26. Relevantní období začalo teprve v den, kdy Česká republika uznala právo na podání individuální stížnosti, tedy dne 18. března 1992. Pro posouzení přiměřenosti lhůt uplynulých od tohoto data je však nutné vzít v úvahu stav, v jakém se v té době řízení nacházelo.

27. Posuzované období skončilo dne 16. října 2001, kdy rozhodl Ústavní soud. Řízení tedy trvalo více než devět let a šest měsíců pro tři stupně soudní soustavy, přičemž soudy prvního a druhého stupně projednávaly věc dvakrát.

A. K přijatelnosti

28. Soud konstatuje, že stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále nezjistil žádný jiný důvod, pro který by měla být stížnost prohlášena za nepřijatelnou.

B. K odůvodněnosti

29. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje na základě okolností daného případu a s ohledem na kritéria plynoucí z jeho vlastní judikatury, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele a postup příslušných orgánů a dále význam sporu pro

dotčené osoby (viz z mnoha dalších rozsudek ve věci *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

30. Soud se opakovaně zabýval případy, které nastolovaly obdobné otázky jako v projednávané věci a v nichž dospěl k závěru o porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy (viz výše uvedený rozsudek *Frydlender*).

31. Po posouzení všech poskytnutých údajů má Soud za to, že vláda nepředložila žádnou skutečnost ani tvrzení, které by v daném případě mohly vést k odlišnému závěru. S ohledem na vlastní judikaturu v dané oblasti dospěl Soud k závěru, že v daném případě je celková délka řízení neúměrná a neodpovídá požadavku na „přiměřenou lhůtu“.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

32. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

33. Stěžovatel požaduje náhradu způsobené morální újmy ve výši 400 000 Kč, tj. přibližně 13 333 €.

34. Vláda považuje částku požadovanou stěžovatelem za přemrštěnou a přiznání spravedlivého zadostiučinění ponechává na uvážení Soudu.

35. Soud připouští, že stěžovatel utrpěl jistou morální újmu, a proto mu z tohoto titulu na spravedlivém základě přiznává částku 6 500 €.

B. Náklady řízení

36. Stěžovatel rovněž požaduje částku 323 496,70 Kč (10 783 €) z titulu náhrady nákladů řízení vynaložených před vnitrostátními soudy. Stěžovatel uvádí, že v řízení před Soudem dosáhly náklady výše 37 746 Kč (1 278 €).

37. Vláda poznamenává, že náklady vynaložené před vnitrostátními soudy nijak nesouvisejí s porušením článku 6 Úmluvy. Pokud jde o náklady řízení před Soudem, vláda uvádí, že návrh stěžovatele není náležitě doložen a že je nepřiměřený. Vláda považuje za vhodné přiznat stěžovateli částku od 300 do 400 €.

38. V souladu s judikaturou Soudu může stěžovatel obdržet náhradu nákladů řízení pouze v takovém rozsahu, v jakém prokáže jejich reálnost a nezbytnost a účelnost vynaložené částky. V daném případě vzhledem k dostupným informacím a k výše uvedeným kritériím Soud zamítá žádost na náhradu nákladů řízení před vnitrostátními soudy, avšak považuje za přiměřené přiznat částku 1 278 € z titulu náhrady nákladů řízení vedeného před Soudem.

C. Úroky z prodlení

39. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* zbývající část stížnosti za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 6 500 € (šest tisíc pět set euro) z titulu náhrady morální újmy, částku 1 278 € (jeden tisíc dvě stě sedmdesát osm euro) z titulu náhrady nákladů řízení a dále případnou částku daně; tyto částky budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 25. října 2005 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda